

BEZHVĚZDNÉ
MOŘE

ERIN MORGERNSTERNOVÁ

Autorka románu NOČNÍ CIRKUS

ARGO

ERIN MORGENSTERNOVÁ

BEZHVĚZDNÉ
MOŘE

Překlad Alžběta Lexová

ARGO

SLADKOBOLY

Kdysi dávno...

Ve sklepení sedí pirát.

(Pirát je metafora, současně však stále i osoba.)

(Sklepení by se dalo s čistým svědomím označit za kobku.)

Byl sem uvržen za spoustu přečinů pirátské povahy, jež ne-piráti, ti, kteří o takových věcech rozhodují, považovali za trestuhodné.

Kdosi navrhl, aby zahodili klíč, ale ten zatím visí i se zašlým kroužkem na háčku připevněném na nedaleké zdi.

(Dost blízko na to, aby na něj vězeň zpoza mříží viděl. Neustálá připomínka svobody, která je sice na dohled, nikoli však na dosah. Důmyslný psychologický prvek, na nějž se už dávno zapomnělo. Nikdo z těch, kdo se stejně jako onen klíč nacházejí na opačné straně mříží, už neví, proč tomu tak je, nechávají ho tam jen ze zvyku a pohodlnosti.)

(Pirát si to uvědomuje, ale zdrží se komentáře.)

Na židli u dveří sedí strážný, čte si detektivku na zažloutlém papíře a přeje si být idealizovanou, fiktivní verzí sebe sama. Dumá nad tím, jestli se piráti od obyčejných zlodějů liší i něčím jiným než jen loděmi a klobouky.

Za nějakou dobu ho vystřídá další strážný. Pirát nedokáže vysledovat jejich přesný rozvrh, protože ve sklepní kobce nejsou žádné hodiny a šumění vln za kamennými zdmi tlumí ranní odbíjení zvonů i ruch večerních slavností.

Tenhle strážný je menší a nečte. Nepřeje si být nikým jiným než sám sebou, postrádá fantazii nezbytnou k vytváření fiktivních totožností, dokonce se neumí vcítit ani do muže za mřížemi, jediné živé bytosti

v místnosti s výjimkou myši. Když nespí, upírá téměř veškerou pozornost ke svým botám. (Ale většinou spí.)

Přibližně tři hodiny poté, co malý strážný vystřídá strážného-čtenáře, přichází dívka.

V roztresených rukou přináší talíř s chlebem a misku vody, než se jí však obojí podaří položit před pirátovu celu, polovinu vody rozlije. Potom se otočí a peláší po schodech pryč.

Další noc (pirát se aspoň domnívá, že je noc) se pirát postaví co nejbliž k mřížím a upřeně dívku sleduje. Tentokrát chleba upustí tak daleko, že na něj vězeň téměř nedosáhne, a v misce zůstane jen pár kapek, zbytek je rozlity na podlaze.

Třetí noc pirát zůstane ve stinném zadním rohu a jen díky tomu většinu vody zachrání.

Čtvrtou noc přichází jiná dívka.

Tato dívka strážného nevbudí. Našlapuje zlehka a zvuk jejích kroků zaniká ve vlnách a cupitání myši.

Tato dívka pohlédne přímo na piráta skrytého ve stínu, potom si s mírným zklamáním povzdechne a položí chléb a misku za mříže. A pak čeká.

Pirát ze stínů nevystoupí.

Po několika minutách ticha, jež narušuje jen chrápání strážného, se dívka otočí a odejde.

Když se pirát pustí do jídla, zjistí, že mu někdo do vody přimíchal víno.

Další noc, pátou, pokud jsou to vůbec noci, pirát na dívku s lehkým krokem čeká u mříží.

Sotva ho spatří, na vteřinku se zarazí.

Pirát si ji prohlíží a ona si prohlíží jeho.

Natáhne ruku pro misku a chléb, ale dívka je položí na zem. Ne-spouští z něj oči a drží si odstup, aby nedosáhl ani na lem její sukně. Smělá, přesto zdrženlivá. Než se znovu napřímí, nepatrně se pirátovi pokloní a pokývne mu hlavou, což mu připomene začátek tance.

(Dokonce i pirát pozná začátek tance.)

Další noc stojí pirát o kus dál, v uctivé vzdálenosti, kterou by dokázal překonat jediným skokem, a dívka se odváží o kousíček blíž.

Další noc tanec pokračuje. Krůček blíž, krůček vzad. Úkrok stranou. Noc nato pirát znovu pro jídlo a pití natáhne ruku a tentokrát se dívka nezalekne a jeho prsty letmo zavadí o hřbet její dlaně.

Dívka se stále vrací a každou noc se zdrží o něco déle, kdykoli se však strážný začne vrtět a hrozí, že by se mohl probudit, dívka se otočí a bez jediného ohlednutí zmizí.

Přináší dvě lahve vína, které s pirátem v přátelském tichu popíjejí. Strážný už nechrápe, jeho spánek je hluboký a pokojný. Pirát tuší, že s tím má dívka co do činění. Smělá, zdrženlivá a prohnaná.

Občas kromě chleba přinese i další pochutiny, pomeranče a švestky ukryté v kapsách sukně. Kousky kandovaného zázvoru zabalené v papíru ozdobeném příběhy.

Někdy se zdrží téměř až do střídání stráží.

(Denní strážný začal své detektivky jakoby omylem nechávat na dosah celý.)

Menší strážný dnes v noci přechází sem a tam. Odkáže si, jako by chtěl něco říct, ale nic ze sebe nevypraví. Nakonec se posadí na židli a upadne do neklidného spánku.

Pirát čeká na dívku.

Dorazí s prázdnýma rukama.

Tohle je jeho poslední noc. Předvečer šibenice. (Šibenice je také metafora, ačkoli zcela očividná.) Pirát ví, že se dalšího večera už nedočká, příští střídání stráží bude jeho poslední. Dívka zná přesný počet hodin.

Ani jeden z nich o tom nemluví.

Nikdy spolu nemluvili.

Pirát mezi prsty promne loknu dívčiných vlasů.

Dívka se opře o mříž a položí si tvář na chladné železo, tak blízko, a přece tak vzdálená.

Dost blízko na polibek.
„Pověz mi příběh,“ řekne.
A pirát jí vyhoví.

SLADKOBOLY

Existují tři cesty. Toto je jedna z nich.

Na březích Bezhvězdného moře, hluboko pod povrchem země a daleko od slunce a měsíce, se ukrývá labyrint tunelů a místností plných příběhů. Příběhů sepsaných v knihách, zapečetěných v nádobách a vyobrazených na zdech. Ódy vyryté do kůže a vtisknuté do růžových kvítků. Pověsti zachované v dlažebních kostkách, na nichž procházející nohy ohladily kusy zápletek. Legendy vyryté do křišťálu a zavěšené na lustrech. Příběhy uchovávané s největší péčí a úctou. Staré báje, mezi nimiž se vynořují nové.

Je to rozlehlé místo, a přesto působí domácky. Jeho přesnou velikost ani není možné změřit. Chodby přecházejí v místnosti nebo galerie a schodiště se stácejí nahoru i dolů do výklenků a pasáží. Všude jsou dveře vedoucí do nových zákoutí, k novým příběhům a novým tajemstvím, která je třeba odhalit, a všude jsou knihy.

Je to svatyně všech vypravěčů a ochránců i milovníků příběhů. Jedí, spí a sní ve společnosti kronik, letopisů a mýtů. Někteří se zdrží hodiny nebo dny a pak se vrátí do světa na povrchu, jiní zůstávají týdny nebo i roky, žijí ve sdílených či soukromých komnatách a tráví čas četbou, studiem a psaním, diskutují a tvoří s ostatními obyvateli, nebo pracují o samotě.

Z těch, co zde zůstanou, se pouze několik rozhodne tomuto místu, tomuto chrámu příběhů, zasvětit celý život.

Existují tři cesty. Toto je jedna z nich.

Toto je cesta akolytů.

Ti, kteří se po ní rozhodnou vydat a přijmout tento závazek, musejí strávit celý jeden měsíční cyklus v osamělém rozjímání. Traduje se, že

rozjímání probíhá v tichosti, avšak to si myslí pouze ti, kdož do oné místnosti s kamennými zdmi nikdy nevstoupili. Naproti tomu mnoho z těch, kdo se tam nechali zamknout, brzy zjistí, že je nikdo neslyší. Mohou mluvit, křičet nebo ječet, aniž by porušovali jakákoli pravidla.

Po uplynutí stanovené doby mají možnost zvolenou cestu opustit. Vybrat si jinou nebo žádnou.

Ti, kteří stráví celou dobu v tichosti, často opustí jak cestu, tak prostor samotný. Vrábí se na povrch. Mžourají do slunce. Sem tam si podzemní svět, jemuž se kdysi chtěli oddat, vybaví, avšak jejich vzpomínky jsou mlhavé, jako by se jednalo o místo, jež navštívili pouze ve snu.

Naopak ti, kteří křičeli, plakali a kvíleli nebo si celé hodiny povídali sami se sebou, bývají mnohdy, když uzraje čas, připraveni k dalšímu kroku zasvěcení.

Dnes nastává novoluní, dveře jsou odemčené a v komnatě sedí dívka, která většinu času prozpívávala. Je plachá a zpívá jen zřídkka, ale první noci si téměř náhodou uvědomila, že ji nikdo neslyší. Smála se, zčásti sobě, zčásti tomu, že se dobrovolně nechala zamknout v jedné z nejhonosnějších cel, jaké kdy viděla, s matrací z prachového perí a hedvábným ložním prádlem. Smích se od kamenných zdí odrazil jako vlnky na vodě.

Přítiskla si dlaň k ústům a čekala, že někdo přijde, ale nikdo se neobjevil. Nemohla si vzpomenout, jestli jí mluvení vysloveně zakázali, nebo ne.

„Haló?“ řekla zkusmo, avšak odpovědí jí byla jen ozvěna.

Trvalo několik dní, než sebrala odvahu a pustila se do zpěvu. Vlastní hlas se jí nikdy nelíbil, ale v zajetí, osvobozená od okovů rozpaků a očekávání, zpívávala, nejprve tiše, postupně však čím dál hlasitěji a směleji. A hlas, který se jí vracel s ozvěnou, se jí až překvapivě zamlouval.

Zpívávala všechny písně, co znala. Vymýšlela si vlastní. Když jí došla slova, vytvářela nová z nesmyslných jazyků a zvuků, jež lahodily jejím uším.

Překvapilo ji, jak rychle to uteklo.

A nyní se dveře otevírají.

Vstupuje akolyta s kruhem plným mosazných klíčů. Napřahuje k ní otevřenou dlaň, na níž spočívá malý kovový plíšek s plastikou včely.

Přijetí včely je dalším krokem na cestě k tomu stát se akolytou. Toto je její poslední příležitost odmítnout.

Převezme včelu z akolytovy dlaně. Akolyta se jí pokloní a pokyne jí, aby šla za ním.

Dívka, která se chystá připojit k akolytům, mne teplý kovový plíšek v prstech a následuje muže úzkými tunely zalitými září svíček. Zdi lemují police s knihami a sem tam se v nich objeví otevřený jeskynní výklenek s neladícími křesly a stolky, rovněž obložený knihami a ozdobnými soškami. Cestou míjejí sochu lišky a dívka si ji pohladí, tak jako mnoho lidí před ní, pokud se dá soudit z vyhlazeného kousku srsti mezi ušima.

Projdou kolem staršího muže, jenž si právě listuje nějakou knihou. Vzhledne k nim, a když mu dojde, o jaké procesí se jedná, přiloží si dva prsty ke rtům a dívce pokývne.

Jí, nikoli akolytovi, kterého následuje. Projev úcty vůči úřadu, do něhož ještě oficiálně nevstoupila. Dívka skloní hlavu, aby skryla úsměv. Pokračují dál po pozlacených schodištích a klikaticími se tunely, jež nikdy předtím nenavštívila. Zpomalí a prohlíží si malby pověšené mezi knihovnami, obrazy stromů, dívek a duchů.

Akolyta se zastaví před dveřmi označenými zlatou včelou. Z kruhu vybere jeden klíč a odemkne.

Zde začíná její zasvěcení.

Jedná se o tajný obřad, jehož podrobnosti znají pouze ti, kteří jej absolvovali, a ti, kteří jej provádějí. Nikdo si nepamatuje, že by kdy probíhal jinak než dnes.

Jakmile se dveře se zlatou včelou otevrou a akolyta překročí práh, vzdává se svého jména. Ať už tuto mladou ženu v minulosti oslovovali

jakkoli, od nynějška už jí tak nikdo neřekne. Jednoho dne možná získá nové jméno, ale prozatím zůstává bezejmenná.

Malá, kruhová místnost s vysokým stropem je miniaturou celý rozjímání. Na jedné straně stojí dřevěné křeslo a kamenný, do pasu vysoký podstavec s miskou, v níž plápolá ohýnek, jenž celý prostor osvětluje.

Starší akolyta dívce pokyne, aby se posadila do křesla. Poslechne ho. Dívá se do ohně a sleduje tančící plamínky, dokud jí kdosi nezaváže oči černým hedvábným šátkem.

Obřad odteď zůstane jejímu zraku utajen.

Odeberou jí kovový plíšek se včelou. Rozhostí se ticho přerušované pouze cinkáním kovových nástrojů a pak dívka ucítí tlak na hrudní kosti, jako by se jí tam dotýkal něčí prst. Tlak vzápětí zmizí a nahradí ho ostrá, palčivá bolest.

(Později si dívka uvědomí, že rozžhavili kovový plíšek v ohni a obraz včely s roztaženými křídýlky jí vypálili do hrudi.)

Strne šokem. Počítala se vším, co se jí o obřadu podařilo zjistit, ale tohle bylo nečekané. Dojde jí, že nikdy nespatriila odhalenou hrud' žádného z akolytů.

Ještě před chvílí si připadala připravená, ale nyní je otřesená a nejistá. Neřekne však *dost*. Neřekne *ne*.

Učinila rozhodnutí, přestože nemohla tušit, co všechno bude toto rozhodnutí obnášet.

Tone v nekonečné temnotě. Čísí prsty jí rozevřou rty a na jazyku jí přistane kapka medu.

Sladká tečka.

Akolyté v ústech popravdě cítí mnohem víc než jen med: cítí sladkost obklopenou pachutí krve, kovu a spáleného masa.

Kdyby ji dokázali zpětně popsat, možná by ji přirovnali ke kombinaci medu a kouře.

Není zcela sladká.

A vybaví se jim s každou zhašenou svíčkou z včelího vosku.

Připomínka jejich oddanosti.

Nemohou o tom však mluvit.

Dobrovolně se totiž vzdávají jazyka. Obětují vlastní hlas, aby mohli lépe sloužit hlasům ostatních.

Z úcty k příběhům minulým i budoucím skládají nevyřčený slib, že své vlastní již nikdy vyprávět nebudou.

Dívka má na chvíli dojem, že nedokáže potlačit výkřik plný bolesti, jen nepatrně zmírněné kapičkou medu, ale nakonec se překoná. Okolní temnotu pohltní oheň. Přestože má zakryté oči, připadá jí, že v plamelech vidí obrysy a tvary.

Včela na její hrudi zatřepotá křídly.

Jakmile jí vyjmou a spálí jazyk, obřad končí. Její hlas je navždy umlčen a ona oficiálně nastupuje cestu akolytské služby. Teprve nyní se totiž probouzí její sluch.

Nyní k ní začínají proudit příběhy.

SLADKOBOLY

Oklamat zrak.

Chlapec je synem věštkyně. Dospěl do věku, kdy začíná pochybovat o tom, jestli by na tu skutečnost měl být hrdý, nebo se k ní vůbec přiznávat, to však na pravdě nic nemění.

Vrací se ze školy domů, do bytu nad obchůdkem plným křišťálových koulí a tarotových karet, vonných tyčinek, sošek bůžků se zvířecími hlavami a sušené šalvěje. (Šalvějí už načichlo všechno, co vlastní, od ložního prádla po tkaničky do bot.)

Dnes, tak jako každý všední den, se chlapec blíží k obchodu odzadu, zkratkou mezi vysokými, cihlovými zdmi, které obvykle pokrývá graffiti. Sem tam se dočkají nového bílého nátěru, ale krátce nato už jsou opět pomalované.

Dnes na jinak bílých cihlách objeví místo kreativních tagů a vulgarit jediný obraz. Jsou to dveře.

Chlapec se zastaví. Posune si brýle, aby lépe viděl, aby se ujistil, že vidí to, co mu jeho obvykle nespolehlivý zrak tvrdí, že vidí.

Mlhavé okraje se zaostří a stále jsou to dveře. Větší, honosnější a působivější, než si na první, rozmazaný pohled myslel.

Neví, co o tom soudit.

Dveře sem vůbec nezapadají, a právě proto ho tolik fascinují.

Nacházejí se na konci uličky, ukryté před sluncem v tmavém stínu, a přesto jsou jejich barvy stále syté, a některé se dokonce kovově lesknou. Propracovanější graffiti chlapec ještě nikdy neviděl. Jsou namalované ve stylu, který má nějaký nóbl francouzský název, cosi o šálení zraku, ale chlapec si na něj právě v tu chvíli nemůže vzpomenout.

Jsou na nich vyřezané – ne, *namalované* – dokonale přesné geometrické vzory, jež kolem okrajů, tam, kde je jen placatá zeď, vytvářejí iluzi trojrozměrnosti. Uprostřed, na místě, kde by mohlo být kukátko, je stylizovaný obrázek včely vyvedený stejně jako zbytek falešné plastiky. Pod včelou se nachází klíč. Pod klíčem meč.

Navzdory nedostatku světla na dveřích září zdánlivě trojrozměrná klika a pod ní se ukrývá klíčová dírka tak temná, že připomíná spíše prázdný prostor čekající na klíč než několik tahů černou barvou.

Jsou to krásné a zvláštní dveře a chlapci se nedostává slov. Vlastně ani neví, jestli slova, nebo alespoň nóbl francouzské výrazy, kterými by se takové dveře daly popsat, existují.

Kdesi na ulici zašteká pes, ale zní to vzdáleně a neskutečně. Slunce se schová za mrak a ulička se náhle zdá být delší, hlubší a temnější a dveře zářivější.

Chlapec k nim váhavě zvedne ruku.

Jedna jeho část, ta, která stále věří na kouzla, čeká, že budou i přes chladné počasí teplé. Domnívá se, že obraz cihly jakýmsi zásadním způsobem pozměnil. Zrychlí se mu tep, avšak ruka zpomalí, protože se jeho druhá část, ta, která tu první považuje za dětinskou, připravuje na zklamání.

Přejede po dveřích konečky prstů, těsně pod mečem, a nahmatá hladkou malbu na chladné cihle, nepatrnou nerovnost povrchu prozrazující podkladovou vrstvu.

Je to jen zeď.

Jen zeď s hezkým obrázkem.

A přece.

Přece mu cosi uvnitř našeptává, že má před sebou něco důležitějšího, než se na první pohled zdá.

Přítiskne ke zdi celou dlaň. Hnědé falešné dřevo dveří se od jeho vlastní kůže liší jen o odstín či dva, jako by barvu někdo namíchal tak, aby s ním ladila.

Za těmi dveřmi něco je. Ne místnost za zdí. Něco víc. Chlapec si tím je naprosto jistý. Cítí to v kostech.

Jeho matka by to nazvala zlomovým okamžikem. Takovým, který všechno navždy změní.

Syn věštkyně ví jen to, že mu dveře připadají důležité způsobem, který nedokáže vysvětlit, dokonce ani sám sobě.

Chlapec stojí na počátku příběhu a netuší, že příběh právě započal.

Konečky prstů zlehka přejíždí po malbě klíče a podivuje se tomu, jak trojrozměrně klíč, meč, včela i klika vypadají.

Dumá nad tím, kdo asi dveře namaloval, a co tím, nebo alespoň těmi symboly, chtěl říct, jestli vůbec něco. Zajímá ho, jestli to jsou jen dveře, nebo znamení, nebo obojí.

Pokud chlapec v tomto zlomovém okamžiku vezme za malovanou kliku a otevře neskutečné dveře, vše se změní.

Jenže on to neudělá.

Namísto toho strčí ruce do kapes.

Zčásti si připadá směšně a cítí se už příliš starý na to, aby stále doufal, že se bude skutečný svět podobat tomu v knihách. Současně si ale říká, že když dveře otevřít nezkusí a nepřesvědčí se o tom, jestli jsou falešné, nebo ne, nebude zklamaný a bude moct navždy věřit tomu, že by se bývaly otevřely.

Stojí v uličce s rukama v kapsách a ještě chvíli o tom všem uvažuje, a potom se otočí a odejde.

Následujícího dne ho přemůže zvědavost a ke dveřím se vrátí, jenže zeď už mezitím přetřeli bílou barvou, a to tak kvalitně, že se nedá poznat, kde přesně dveře byly.

A tak se syn věštkyně k Bezhvězdnému moři nevydá.

Ještě ne.